

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U PAZINU
Dršćevka 1, 52000 Pazin

9 P-4/2023-15

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Trgovački sud u Pazinu, po sucu Tamari Lakoseljac Benčić, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja ARTING radio d.o.o. u stečaju, Rovinj, Zagrebačka ulica 12a, OIB: 31798373732, kojeg zastupa stečajna upraviteljica Ljiljana Blagojević iz Rijeke, Markovići 21, a nju punomoćnik Marko Zagorac, odvjetnik u Rijeci, Ante Starčevića 5, protiv tuženika KERMAŠ ULAGANJA d.o.o., Pula, Divkovićeve ulica 2C, OIB: 42403091909, kojeg zastupa punomoćnik Vladimir Veljović, odvjetnik u Zajedničkom odvjetničkom uredu Goran Veljović, Merima Ibrahimović, Ivana Bilić Komparić, Vladimir Veljović i Alan Alagić u Puli, Dobrilina 9, radi isplate iznosa od 41.475,87 eura, nakon održane i zaključene glavne i javne rasprave u nazočnosti punomoćnika stranaka, 29. kolovoza 2023. i objavljene 20. rujna 2023.,

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 41.475,87 eura uvećan za iznos zakonskih zateznih kamata koje teku od dana 18.02.2016. pa do 31.12.2022. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a od 01.01.2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za osam postotnih poena, sve u roku od 15 dana.

II. Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju trošak postupka u iznosu od 6.682,57 eur uvećan za iznos zakonskih zateznih kamata koje teku od dana presuđenja (20. rujna 2023.) pa do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za osam postotnih poena, sve u roku od 15 dana.

III. Odbija se zahtjev tužitelja za naknadom troška postupka u iznosu od 1.818,24 eur.

Obrazloženje

1. Tužitelj je protiv tuženika 9. siječnja 2023. podnio tužbu radi isplate iznosa od 41.475,87 eura po osnovi povrata stečenog bez osnove.

2. U tužbi ističe da je tuženik 31. listopada 2011. pred Općinskim sudom u Puli pokrenuo ovršni postupak protiv tužitelja radi naplate tražbine, a koji da se ovršni postupak vodio pod posl. br. Ovr-2995/2011 (Ovr-5023/2015). Predmetni postupak da je pokrenut na nekretnini tužitelja i to na temelju ovršne isprave – III. Aneksa Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 7. listopada 2010., a koja ovršna isprava da je solemnizirana po javnom bilježniku Mirni Pliško pod posl. br. OV-8823/10. U navedenom ovršnom postupku da je unovčena nekretnina tužitelja za iznos od 312.500,00 kn, te da je ovršni sud nakon pravomoćnosti rješenja o dosudi, 11. rujna 2015. donio rješenje o namirenju. Rješenjem o namirenju ovršni sud da je predmetni iznos od 312.500,00 kn isplatio ovrhovoditelju te ujedno utvrdio da je ovršni postupak dovršen. Navedeno rješenje o namirenju da je postalo pravomoćno dana 18. siječnja 2016. s obzirom da je ŽS u Puli rješenjem GŽ Ovr-495/15 odbio kao neosnovanu žalbu ovršenika (ovdje tužitelja) te potvrdio rješenje o namirenju od 11. rujna 2015.

3. Navodi da je 29. srpnja 2021. naslovni sud donio presudu posl. br. P-515/2020 kojom je, između ostalog, poništio III. Aneks Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 7. listopada 2010. Predmetna presuda da je postala pravomoćna 20. prosinca 2021. te ovršna 24. ožujka 2022. Dakle, ovršna isprava na temelju koje je doneseno rješenje o ovrsi, odnosno na temelju koje je proveden ovršni postupak koji se pred Općinskim sudom u Puli vodio pod posl.br. Ovr-2995/2011 (Ovr-5023/2015), da je poništena nakon dovršetka istog ovršnog postupka.

4. Odredbom iz čl. 58. st 1. Ovršnog zakona (Narodne novine 57/1996, 29/1999, 42/2000, 173/2003, 194/2003, 151/2004, 88/2005, 121/2005, 67/2008, 139/2010, 154/2011) da je propisano, da ovršenik može, nakon što je ovrha već provedena, u istom ovršnom postupku tražiti od suda da naloži ovrhovoditelju da mu vrati ono što je ovrhom dobio, ako je ovršna isprava pravomoćno poništena (protuovrha).

5. Odredbama iz čl. 58. st. 5. i st. 6. Ovršnog zakona da je propisano da se prijedlog za protuovrhu može podnijeti najkasnije u roku od godine dana od dovršetka ovršnog postupka, te da nakon toga roka ovršenik može svoju tražbinu ostvarivati u parničnom postupku.

6. Budući da je ovršni postupak Ovr-2995/2011 (Ovr-5023/2015) pravomoćno dovršen 18. siječnja 2016., povrat onoga što je ovrhovoditelj dobio provedbom ovrhe da se ne može tražiti u ovršnom postupku nego u parničnom postupku.

7. Odredbom iz čl. 1111. st. 3. Zakona o obveznim odnosima da je propisano da obveza vraćanja onoga što je primljeno nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja je kasnije otpala. U ovom konkretnom slučaju, ovrhovoditelj da je namiren sa 312.500,00 kn, a što po fiksnom tečaju konverzije kune u euro iznosi 41.475,87 eura, međutim, ovršna isprava na temelju koje je pokrenut i proveden ovršni postupak (III. Aneks Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 07.10.2010.), da je kasnije otpala, točnije da je pravomoćno poništena presudom TS u Pazinu P-515/2020 i presudom VTS RH PŽ-4830/2021 od 20. prosinca 2021.

8. Nadalje, odredbom iz čl. 58. st. 3. Ovršnog zakona da je propisano da je ovrhovoditelj dužan, u slučaju kada su ispunjeni uvjeti za povrat primljenoga, platiti i zakonske zatezne kamate od dana naplate iznosa. Rješenje o namirenju kojim je

ovršni sud predmetni iznos od 312.500,00 kn isplatio ovrhovoditelju da je postalo pravomoćno, 18. siječnja 2016., pa sukladno svemu navedenom, tužitelj predlaže da sud po provedenom postupku donese presudu kojom će naložiti tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 41.475,87 eura uvećan za iznos zakonskih zateznih kamata koje teku od dana 18.02.2016. pa do 31.12.2022. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a od 01.01.2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za osam postotnih poena, sve u roku od 15 dana, uz naknadu troškova postupka.

9. U svom odgovoru na tužbu tuženik je naveo kako osporava tužbu i tužbeni zahtjev u cijelosti, kako po osnovu tako i po visini. Tuženik napominje kako presudom posl. br. P-515/2020 nisu poništeni ugovori o zajmu. Ugovori o zajmu koji su temelj za sporni III. Aneks navedeni u članku 1 III. Aneksa, da nisu poništeni, te da su još uvijek važeći. Tražbina tuženika prema tužitelju s osnova zajma da stoga i dalje egzistira. Navedeni ugovori o zajmu da se nalaze u predmetu posl. br. P-515/2020, te da će uvidom u isprave iz navedenog postupka, ali i samu sudsku odluku biti razvidno da isti nisu osporeni. Protiv navedene pravomoćne presude da je podnijeta revizija Vrhovnom sudu, te je predložen prekid ovog postupka do odluke o reviziji. Opreza radi istaknut je i prigovor zastare.

10. Podneskom od 9. ožujka 2023., tužitelj se na zaprimljeni odgovor na tužbu tuženika očitovao navodeći kako je tuženik stekao utuženi iznos u ovršnom postupku kojeg je pokrenuo na temelju ovršne isprave - III. Aneksa Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 7. listopada 2010., a da je pravomoćnom presudom naslovnog suda posl. br. P-515/2020 od 29. srpnja 2021. poništena ovršna isprava - III. Aneks Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 7. listopada 2010. Dakle, pravna osnova na temelju koje je tuženik stekao utuženi iznos da je naknadno otpala. Tuženik da nije stekao utuženi iznos na temelju ugovora o zajmu niti da je ovršni postupak pokrenuo na temelju ugovora o zajmu na koje se u odgovoru na tužbu poziva, već na temelju III. Aneksa Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 07. listopada 2010. koji da je pravomoćnom sudskom odlukom poništen. Iz navedenog da jasno proizlazi da su ispunjeni uvjeti za povrat sredstava naplaćenih u ovršnom postupku pokrenutom na temelju ovršne isprave koja je naknadno poništena, a sve kako je propisano odredbom iz čl. 1111. st. 3. Zakona o obveznim odnosima.

11. Tuženik da nije naplatio utuženi iznos na temelju ugovora o zajmu, već na temelju III. Aneksa Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 7. listopada 2010. koji da je pravomoćnom sudskom odlukom poništen, stoga da je navod tuženika u dijelu da ugovori o zajmu nisu poništeni irelevantan za ovu pravnu stvar. Isti stav da je potvrdila i mnogobrojna sudska praksa, pa da se tako u presudama Vrhovnog suda Republike Hrvatske navodi: „Obveza vraćanja imovine odnosno nadoknade vrijednosti nastaje kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja je naknadno otpala. Budući da je obveza tuženika otpala, jer su ukinute presude (ovršna isprava) na kojima se ona temeljila, nižestupanjski su sudovi opravdano prihvatili protutužbeni zahtjev tuženika i

naložili tužiteljici platiti tužitelju rečeni iznos kojeg je, prema izloženom, stekla bez pravne osnove. Sadržaj revizijskih navoda u odnosu na pogrešnu primjenu materijalnog prava svodi se na ponovljeni prigovor revidentice da u ovom slučaju nije bilo mjesta prihvaćanja protutužbenog zahtjeva po osnovi stjecanja bez osnove budući da je postupak po njenoj tužbi (nakon ukidanja ovršne isprave) još uvijek u tijeku a pravna osnova postoji, a postojala je i prije pokretanja ove parnice (a to su ugovori o osiguranju sklopljeni između stranaka, odnosno spomenuta polica osiguranja na temelju kojih je tuženik bio dužan izvršiti isplatu bez pokretanja bilo kakve parnice). Međutim, ovi prigovori su neutemeljeni kraj činjenice da je ovršna isprava na temelju koje je došlo do naplate ukinuta.“ (VSRH Rev x 461/2016 od 03.11.2016.)

12. „Naime, osnov stjecanja iznosa od 9.654.838,36 kn na strani tuženika je u konkretnom slučaju, u vrijeme stjecanja, pravomoćna i ovršna presuda Okružnog suda u Bjelovaru od 03.11.1993. br P-2163/8-39 jer je upravo na temelju te presude kao ovršne isprave doneseno rješenje o ovrsi i u ovršnom postupku prisilno ispunjena tražbina prijenosom navedenog iznosa sa računa Republike Hrvatske na račun ovdje tuženika... U konkretnom slučaju kada je Vrhovni sud Republike Hrvatske ukinuo navedene presude nižih sudova, znači i ovršnu ispravu na temelju koje je u ovršnom postupku – ovdje tuženik, prisilno naplatio tražbinu, tada je prestao i pravni osnov (titulus) za takvo stjecanje zbog čega je osnovan zahtjev tužiteljice za vraćanje onoga što je stečeno na strani tuženika u ovršnom postupku jer je ovršna isprava, na temelju koje je doneseno rješenje o ovrsi i samo stjecanje na strani tuženika provedeno, ukinuta. Sama činjenica da između istih stranaka traje postupak povodom zahtjeva za naknadu štete, što je bio činjenični temelj na kojemu je donesena ranije – sada ukinuta – ovršna isprava nema značaj za drugačiju odluku o ovom pismenom zahtjevu.“ (VSRH Rev 737/2002-2 od 21.09.2005.)

13. „Kada je Vrhovni sud Republike Hrvatske u ovom predmetu ukinuo navedene presude nižih sudova, dakle i ovršnu ispravu na temelju koje je u ovršnom postupku – ovdje tuženik prisilno naplatio tražbinu, tada je otpao i pravni osnov za takvo stjecanje. Stoga je osnovan zahtjev tužiteljice za vraćanje onoga što je stečeno na strani tuženika u ovršnom postupku, jer je ovršna isprava na temelju koje je doneseno i provedeno rješenje o ovrsi ukinuta.“ (VSRH Rev 316/2005 od 26.04.2006.)

14. Nadalje tužitelj navodi da iznos od 312.500,00 kn, koji je ovršenik naplatio u ovršnom postupku, predstavlja trošak ovršnog postupka, a ne prisilnu naplatu zajma. Isto da je razvidno i točke II. rješenja ovršnog suda od 11. rujna 2015., pa su i po tom osnovu neosnovani navodi tuženika da je on u ovrsi naplatio tražbinu s osnova zajma koja da i dalje egzistira.

15. Prigovor zastare tuženika da je neosnovan. Naime, pravna osnova na temelju koje je tuženik stekao utuženi iznos da je poništena presudom naslovnog suda posl. br. P-515/2020 od 29. srpnja 2021., koja da je presuda postala pravomoćna 20. prosinca 2021. i ovršna 24. ožujka 2022. Zastara zahtjeva koji proizlazi iz instituta stjecanja bez osnove da počinje teći prvoga dana nakon dana kada je vjerovnik bio ovlašten zahtijevati ispunjenje, pa da je zastarni rok u ovoj pravnoj stvari počeo teći dan nakon što je presuda kojom se poništava III. Aneks Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima postala pravomoćna, odnosno 21. prosinca 2021. Odredbama Zakona o obveznim odnosima koje se odnose na zastaru da nije predviđen poseban rok zastare za kondikcijski zahtjev pa da za takve zahtjeve vrijedi opći rok za zastaru od pet godina iz čl. 235. Zakona o obveznim odnosima. Predmetni postupak da je pokrenut tužbom tužitelja od 09. siječnja 2023., pa da stoga iz navedenog jasno proizlazi da je zastarni rok počeo teći 21. prosinca 2021., nakon što

je pravna osnova stjecanja otpala. S obzirom da je tužba podnesena 09. siječnja 2023., da je evidentno, da je prigovor zastare tuženika u potpunosti neosnovan.

16. Neosnovan da je i prijedlog za prekidom ovog postupka do donošenja odluke o reviziji izjavljenoj protiv presude naslovnog suda P-515/2020, jer da je presuda u predmetu P-515/2020 pravomoćna, a da se pravomoćne presude smatraju istinitima. Res iudicata pro veritate habetur. To da je osnovno svojstvo pravomoćnosti. Podnošenje izvanrednog pravnog lijeka da ne mijenja činjenicu da se pravomoćne odluke imaju smatrati istinitima, pa da samim time to ne može biti razlog za prekidom postupka.

17. Tužitelj napominje da je tužitelj društvo u stečaju, pa da stoga utuženi iznos predstavlja stečajnu masu iz koje će se namirivati stečajni vjerovnici tužitelja.

18. Odredba iz čl. 10. st. 1. Zakona o parničnom postupku da propisuje nužnost provođenja parničnog postupka bez odugovlačenja i u razumnom roku. Tim više što je odredbom iz čl. 11. st. 2. Stečajnog zakona propisano da su i stečajni postupci hitni.

19. Prekidom ovog postupka da bi se nepotrebno odužilo njegovo vođenje, a to da bi izravno utjecalo i na stečajni postupak koji se vodi nad tužiteljem. Stečajna masa iz koje će se namirivati stečajni vjerovnici tužitelja povećat će se u slučaju usvajanja tužbenog zahtjeva pa da će se i vjerovnici namirivati u većem iznosu, a što da je i cilj stečajnog postupka.

20. Slijedom navedenog, tužitelj da se izričito protivi prekidu ovog postupka smatrajući ga u potpunosti neosnovanim i bez zakonskog uporišta.

21. Proveden je dokazni postupak uvidom u dokumentaciju u spisu i to dokumentaciju priloženu uz tužbu (str. 5-83 spisa), dokumentaciju uz podnesak tužitelja od 9. ožujka 2023. (str. 98-106 spisa), dokumentaciju uz podnesak tužitelja od 4. travnja 2023. (str. 110 spisa), isprave preuzete iz Espisa za predmet P-515/2020 (str. 111-151 spisa), te dokumentaciju uz podnesak tužitelja od 13. travnja 2023. (str. 153-155 spisa).

22. Između stranaka su nesporne sve činjenice osim činjenice je li se tuženik naplatio upravo za iznos od 41.475,87 EUR protuvrijednosti u KN.

23. Tuženik je predložio prekid ovoga postupka do donošenja odluke o reviziji na presudu u predmetu posl. broj P-515/2020, koji je kod ovoga suda vođen radi poništenja ugovora i povrata zadužnica. Ovaj sud nije prihvatio tuženikov prijedlog za prekidom ovoga postupka, jer je postupak P-515/2020 pravomoćno okončan usvajanjem tužbenog zahtjeva tužitelja ARTING RADIO d.o.o. u stečaju protiv tuženika KERMAŠ ULAGANJA d.o.o. Naime, odredbom čl. 213. st. 1. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, br. 53/1991., 91/1992., 112/1999., 129/2000., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 96/2008., 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019., 80/2022., 114/2022., dalje: ZPP) propisano je da će sud prekid postupka odrediti ako je odlučio da sam ne rješava o prethodnom pitanju (čl. 12. ZPP-a). Odredba čl. 12. st. 1. ZPP-a određuje da kada odluka suda ovisi o prethodnom rješenju pitanja postoji li neko pravo ili pravni odnos, a o tom pitanju još nije donio odluku sud ili drugo nadležno tijelo (prethodno pitanje), sud može sam riješiti to pitanje ako posebnim propisima nije drugačije određeno, dok je odredbom čl. 215. st. 3. ZPP-a propisano da će se postupak prekinut iz razloga navedenih u odredbi čl. 213. ZPP-a nastaviti kad se pravomoćno završi postupak pred sudom ili drugim nadležnim tijelom ili kad sud ustanovi da više ne postoje razlozi da se čeka na njegov završetak. Dakle, zakon određuje da parnični sud može sam riješiti svako prethodno pitanje, ako o njemu još nije donio odluku nadležni sud ili drugo nadležno tijelo, ili odrediti prekid postupka ako je odlučio da sam ne rješava o prethodnom pitanju. U konkretnom slučaju je postupak u predmetu P-515/2020 pravomoćno okončan, pa se ne radi o prethodnom

pitanju u kojem bi odluku donio sud ili drugo nadležno tijelo o kojem bi ovisila odluka o tuženom zahtjevu u ovome postupku.

24. Tuženikov prigovor zastare također nije prihvaćen. Naime, pravna osnova na temelju koje je tuženik stekao utuženi iznos je poništena presudom ovoga suda posl. br. P-515/2020 od 29. srpnja 2021., koja je postala pravomoćna donošenjem odluke Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. PŽ-4830/2021-2 od 20. prosinca 2021. kojom je u cijelosti potvrđena prvostupanjska presuda u odnosu na stranke ovoga postupka. Zastara zahtjeva koji proizlazi iz instituta stjecanja bez osnove počinje teći prvoga dana nakon dana kada je vjerovnik bio ovlašten zahtijevati ispunjenje, pa je zastarni rok u ovoj pravnoj stvari počeo teći dan nakon što je presuda kojom se poništava III. Aneks Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima postala pravomoćna, odnosno 21. prosinca 2021. Odredbama Zakona o obveznim odnosima koje se odnose na zastaru da nije predviđen poseban rok zastare za kondikcijski zahtjev pa za takve zahtjeve vrijedi opći rok za zastaru od pet godina iz čl. 235. Zakona o obveznim odnosima. Ovaj je postupak pokrenut tužbom tužitelja od 9. siječnja 2023., pa stoga proizlazi da je zastarni rok počeo teći 21. prosinca 2021., nakon što je pravna osnova stjecanja otpala, pa s obzirom na to proizlazi da od 21. prosinca 2021. nije protekao zastarni rok od 5 godine, uslijed čega je prigovor zastare tuženika neosnovan.

25. Tužitelj dakle traži od tuženika na temelju instituta stjecanja bez osnove, povrat iznosa od 41.475,87 eura, koji predstavlja kunsku protuvrijednost navedenog iznosa što iznosi 312.500,00 kn.

26. Iz isprava priloženih uz tužbu proizlazi da je tuženik, iznos od 312.500,00 kn, stekao na temelju rješenja o namirenju Općinskog suda u Puli-Pola posl. broj Ovr-5023/15 od 11. rujna 2015., te da mu je taj iznos isplaćen 23. veljače 2016., na temelju Zaključka Općinskog suda u Puli-Pola od 12. veljače 2016.

27. Na temelju podataka pribavljenih iz sustava e-spis za predmet ovoga suda posl. br. P-515/2020., utvrđeno je, da je na temelju presude posl. br. P-515/2020-300 od 29. srpnja 2021. poništena ovršna isprava - III. Aneks Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 7. listopada 2010., uslijed čega proizlazi da je pravna osnova na temelju koje je tuženik stekao utuženi iznos, naknadno otpala.

28. Kod stjecanja bez osnove radi se o takvom pribavljanju tuđe imovine od kojega dolazi bez pravne osnove, ali ne na protupravan način nego na neopravdani način, a pravni ga poredak priznaje radi nužne zaštite tako nastale faktične situacije, dajući oštećeniku pravnu osnovu neopravdanog stjecanja njegove imovine od strane druge osobe, na temelju koje je između njega i tog stjecatelja nastao obvezni odnos usmjeren na dužnost vraćanja neopravdano stečenog, jer se takvo stjecanje (iako nije protupravno nego neopravdano) ne priznaje i ne odobrava.

29. Drugim riječima, činjenici da je netko nešto stekao, a da za to nema pravne osnove, pravo priznaje karakter samostalne pravne osnove obveza, vezujući uz nju nastanak posebnog obveznopravnog odnosa pod nazivom stjecanja bez osnove. U tom izvanugovornom odnosu strana koja je nešto primila ili drži bez pravom priznate osnove (stjecatelj bez osnove) dužna je drugoj strani vratiti ono što je od nje bez osnove primila, odnosno što bez osnove drži ili, ako to nije moguće, naknaditi joj vrijednost postignute koristi, a ova druga je to ovlaštena zahtijevati.

30. Odredba čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 35/2005., 41/2008., 125/2011., 78/2015., 29/2018., 126/2021., 114/2022., 156/2022.; dalje: ZOO) sadržava opće pravilo koje propisuje kada je riječ o stjecanju bez osnove,

koja glasi: (1) Kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakona, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi, (2) Pod prijelazom imovine razumijeva se i stjecanje koristi izvršenom radnjom, (3) Obveza vraćanja, odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala.

31. U obveznom pravu, u pravilu, imovina jedne osobe ili njezin dio prelazi u imovinu druge osobe na temelju pravnog posla, zakona ili odluke suda odnosno druge nadležne vlasti. Za valjanost prijelaza imovine potrebna je valjana pravna osnova stjecanja (titulus acquirendi) i pravno valjani način stjecanja (modus acquirendi). Međutim, kad jedna osoba stekne imovinu na račun druge bez pravne osnove ili na temelju pravne osnove koja je poslije otpala, takvo stjecanje bez pravne osnove pravni poredak ne priznaje i nastaje izvanugovorni obvezni odnos između stjecatelja i osiromašenoga.

32. Tuženik je utuženi iznos stekao u ovršnom postupku kojeg je pokrenuo na temelju ovršne isprave - III. Aneksa Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 7. listopada 2010., a pravomoćnom presudom ovoga suda posl. br. P-515/2020 od 29. srpnja 2021. poništena je ovršna isprava - III. Aneks Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 7. listopada 2010., što znači da je pravna osnova na temelju koje je tuženik stekao utuženi iznos, naknadno otpala.

33. Da bi se radilo o institutu stjecanja bez osnove bitno je da je do stjecanja došlo na pravno valjani način stjecanja, te se ne smije raditi o štetnoj radnji u smislu građanskog delikta odnosno povrede ugovorne obveze, jer u tom slučaju postoji odgovornost za štetu. Protupravnost je konstitutivni element građanskog delikta i pretpostavka odgovornosti za štetu pa njeno postojanje u činjeničnom stanju redovito znači da je riječ o odnosu odgovornosti za štetu, a ne stjecanju bez osnove. Kod odgovornosti za štetu utvrđuje se uništenje ili oštećenje imovine i tko je za to odgovoran, a kod stjecanja bez osnove bitno je da je došlo do stjecanja neke imovinske koristi koja se ne može opravdati pravno priznatom osnovom, a krivnja i protupravnost sasvim su irelevantni.

34. U konkretnom slučaju je tuženik utuženi iznos stekao na temelju III. Aneksa Ugovoru o zajmu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama i poslovnim udjelima od 7. listopada 2010. koji je pravomoćnom sudskom odlukom poništen, pa su na temelju čl. 1111. st. 3. ZOO, ispunjeni uvjeti za povrat sredstava naplaćenih u ovršnom postupku pokrenutom na temelju ovršne isprave koja je naknadno poništena.

35. Slijedom navedenog je sud ocijenio tužbeni zahtjev tužitelja osnovanim, kako je to odlučeno u t. I. izreke presude.

36. Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi čl. 154. st. 2. i čl. 155. ZPP.

37. Tužitelj je uspio u sporu s postavljenim tužbenim zahtjevom, pa je s obzirom na vrijednost predmeta spora od 41.475,87 eur, tužitelju priznat kao opravdan trošak postupka koji se odnosi na sastav tužbe, za sastav podneska od 9. ožujka 2023. i 13. travnja 2023., za zastupanje na ročištima od 4. travnja 2023. i 29. kolovoza 2023. u iznosu od po 1.244,27 eur, na temelju Tbr. 8/1., 9/1., 42. i 50. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine br. 142/2012, 103/2014, 118/2014, 107/2015, 37/2022, 126/2022).

38. Tužitelju nije priznat trošak sudske pristojbe na tužbu u zatraženom iznosu od 461,21 eur, već mu je priznat trošak za sudsku pristojbu na tužbu u iznosu od 230,61 eur, jer je odredbom čl. 7. st. 1. Zakona o sudskim pristojbama (Narodne novine, br. 118/2018, 51/2023) propisano da se za podneske koji se podnose u elektroničkom obliku sukladno posebnim propisima putem informacijskog sustava u primjeni u poslovanju suda pristojba plaća u trenutku njihova podnošenja u visini polovice propisanog iznosa pristojbe utvrđene Tarifom. S obzirom da tužitelj prilikom podnošenja tužbe nije platio sudsku pristojbu to je rješenjem posl. br. P-4/2023-2 od 17. siječnja 2023. pozvan na uplatu punog iznosa sudske pristojbe kojega je i platio, ali kako je imao mogućnost platiti sudsku pristojbu u polovici iznosa da je istu platio odmah istome se priznaje na temelju naprijed citiranih odredbi polovica pristojbe kao opravdani trošak postupka, jer tuženik nije dužan snositi povećani trošak pristojbe.

39. Što se tiče zatraženog troška sudske pristojbe na presudu tužitelju je također priznat iznos od 230,61 eur, a ne puni zatraženi iznos od 461,21 eur, jer je čl. 7. st. 3. Zakona o sudskim pristojbama propisano da se na odluke koje sud dostavlja u elektroničkom obliku sukladno posebnim propisima putem informacijskog sustava u primjeni u poslovanju suda, pristojba plaća u visini polovice propisanog iznosa pristojbe utvrđene Tarifom ako je uplaćena u roku od tri dana od dana elektroničke dostave odluke. Kako tužitelj ima mogućnosti platiti polovicu sudske pristojbe na presudu u roku od tri dana od dana njezine objave, od kada se na temelju zakonske presumpcije i smatra da mu je presuda dostavljena (čl. 335. st. 9. ZPP), to je ocijenjen opravdanim trošak sudske pristojbe na presudu u iznosu od 230,61 eur, jer tuženik nije dužan snositi povećani trošak pristojbe kojeg bi tužitelj sam prouzročio plaćanjem sudske pristojbe izvan roka od tri dana (takav stav izražen je i u odluci VTS RH PŽ-5308/2019-2 od 12. rujna 2019.).

40. Tužitelju nije priznat zatraženi dodatne pristojbe na rješenje u iznosu od 13,27 eur, jer se isti odnosi na trošak opomene budući pristojba na tužbu nije plaćena odmah prilikom podnošenja.

41. Također mu nije priznat zatraženi trošak sastava podneska od 4. travnja 2023. u iznosu od 1.244,27 eur, budući je ispravu koju je dostavio uz podnesak od 4. travnja 2023. mogao dostaviti uz podnesak od 13. travnja 2023. kada je dostavio sve preostale isprave na koje je pozvan raspravnim rješenjem.

42. Tužitelju nije priznat trošak za pristup ročištu za objavu presude u iznosu od 99,50 eur, budući istome nije pristupio.

43. Od ukupno zatraženog troška tužitelja 8.500,81 eur, opravdani trošak iznosi 6.682,57 eur, a neopravdani 1.818,24 eur, kako je to odlučeno u t. II. i III. izreke.

44. Zatražene zakonske zatezne kamate na trošak postupka priznate su tužitelju od presuđenja (20. rujna 2023.) do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za osam postotnih poena (čl. 29. st. 2. ZOO), kako je to odlučeno u t. II. izreke.

U Pazinu 20. rujna 2023.

Sudac

Tamara Lakoseljac Benčić, v.r.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske. Žalba se podnosi putem ovog suda u roku od 15 dana računajući od dana objave presude, ako je stranka bila uredno obaviještena o održavanju ročišta za objavu, odnosno od primitka prijepisa presude, ako stranka nije bila uredno obaviještena o ročištu za objavu presude.

DNA:

- Pun. tužitelja,
- Pun. tuženika.

Broj zapisa: **9-3085c-fe0a7**

Kontrolni broj: **01b83-c381b-c56e5**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=Tamara Lakoseljac Benčić, O=TRGOVAČKI SUD U PAZINU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Pazinu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.